

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

IV. De Persona Patris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

RESOLUTIO I. *Prima persona Trinitatis propriè competit nomen principii.*] PROBATUR, nam principium est id à quo aliquid procedit; at Filius & Spiritus sanctus procedunt à prima persona, itemque creatura, ergo est principium tam ad intra, quam ad extra. Est tamen discrimen, nam principium ad intra dicitur notionaliter, & competit soli Patri, respectu Filii, utriusque verò respectu Spiritus sancti: ad extra autem dicitur essentialiter, estque commune tribus personis, quia creatura procedunt ab omnipotentia divina, quæ una est & eadem in omnibus personis.

Deinde principium ad extra conjunctum est cum efficientia & vera causalitate, talis verò causalitas non habet propriè locum inter personas divinas, cum omnes sint ejusdem numero naturæ, & essentialitæ: licet interdum Patres Græci dicant Patrem esse causam Filii, & Spiritus sancti, sumendo nomen causalitæ pro principio: unde non debet dici absolute, quòd Filius & Spiritus sanctus sint principiatii, sed cum additamento; quòd Filius sit principiatii à Patre, & Spiritus sanctus ab utroque.

Rursus ratio principii non dicitur univocè de notionali & essentiali, cum nihil detur commune univocum relativo, & absoluto. Licet etiam Pater propriè dicatur principium totius creaturæ, non tamen totius Deitatis, cum neque illam, neque se producat: quòd si Patres interdum aliter loquuntur, sensus est, Patrem esse à se, totamque divinitatem ab eo aliis communicari personis.

RESOLUTIO II. *Nomen Patris propriè convenit primæ personæ Trinitatis.*] PROBATUR, nam aliquid est proprium dupliciter, nempe ut distinguitur à communi & metaphorico; utroque autem modo, ex fide, prima persona propriè est Pater; cum sola & verè

verè Filium generet. Imò cum illa generatio sit infinite perfectior humana, eò quòd per illam produci- tur Filius infinite perfectus, habens eandem numero naturam cum Patre, nomen Patris multò perfectius competit primæ personæ Trinitatis respectu secundæ, quàm homini respectu sui filii.

Si tamen sermo sit de paternitate essentiali, qua Deus dicitur Pater creaturarum, ea neque est propria Patris, neque propriè omnibus personis competit, sed metaphoricè, & impropriè, cum aliqua tamen latitudine: quia enim in vera generatione, invenitur vera similitudo inter produciens & productum, quò creatura aliqua Deo est similior, eò magis propriè Deus dicitur Pater illius, verbi causa, Angelorum & hominum magis quam irrationalium, justorum magis quàm peccatorum, & beatorum magis quàm viatorum.

Nota, nomen Patris sumptum notionaliter tribus modis Deo prius competere, quàm sumptum essentialiter, *Primo* prioritate perfectionis, quia perfectius est esse Patrem propriè, quàm metaphoricè. *Secundo* prioritate rationis, nam in Deo naturalia sunt ratione priora liberis. *Tertiò* duratione, Pater enim ab æterno genuit Filium, Deus autem mundum produxit in tempore.

RESOLUTIO III. *Nomen ingeniti soli Patri propriè competit.*] **PROBATUR**, nam esse ingenitum hic accipitur pro non procedente ab alio quovis modo; at sic esse ingenitum est proprium solius Patris, cum Filius & Spiritus sanctus ab alio procedant, ipse verò sit à se. Deinde si in Deo essent duæ personæ ingenitæ, essent duo dii, cum unica numero natura non possit reperiri in pluribus personis, nisi per processionem unius ab alia. Quòd si qui Patres interdum negant Patrem esse ingenitum, ii loquantur in sensu Arianorum, qui dicebant solum Patrem esse ingenitum, id est, non factum; unde concludebant Filium & Spiritum sanctum esse creaturas à Patre factas.

Ubi

Ubi nota 1. Rationem ingeniti non consistere in aliquo positivo illud enim esset aut quid absolutum, & sic omnes personæ essent ingenitæ, aut relativum, & ita plures essent in Deo relationes reales quam quatuor, quod repugnat. Itaque esse ingenitum de formali dicit meram negationem, videlicet processionis ab alio, non tantum actualis, sed etiam possibilis.

Nota 2. Fundamentum dictæ negationis in Patre non esse quid absolutum, propter rationem allaram, sed aliquam relationem in Patre existentem, quæ alia esse nequit quàm paternitas; cum spiratio activa sit communis Filio, & quinta relatio admitti non debeat.

CAPUT V.

De Persona Filii.

RESOLUTIO I. *Ratio Filii propriè convenit alicui personæ divinæ, & Verbum est nomen personale proprium Filii, dicitque respectum aliquem ad creaturas.*]
PRIMA PARS probatur ex dictis, nam in Deo est propriè Pater, idque in ordine ad aliquam personam divinam, ergo & Filius, juxta illud primæ Ioan. 5. Ut cognoscamus verum Deum, & simus in vero Filio ejus, hic est verus filius; quod ita intellige, ut in Deo sit verus Filius ab æterno, sicut & verus Pater, ut colligitur ex verbis illis Symboli Niceni, Et ex Patre natum ante omnia sæcula, hacque ratione suadetur, nam hæc filiatio dicit habitudinem ad principium generans per intellectum; sicut autem Pater est ab æterno, & ab æterno intelligit, ita ab æterno producit Verbum, seu filium.

Secundapars ostenditur contra Durandum, tum ex illo 1. Ioan. 5. Tres sunt qui testimonium dant in cælo, Pater, Verbum, & Spiritus sanctus. Tum quia cum Filius procedat ut terminus intellectiois, dubitari non potest, quin procedat ut Verbum, idque ab æterno; cumque talis processio nequeat competere
Patri,